

PUBLIC ACCESS 2005 : 8

Nyhetsbrev om radio, TV, internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

4 september 2005
www.publicaccess.se

Innehåll (10 sidor)

- Ledaren:
Att ge till de rika och ignorera de fattiga
- Nya sändningstillstånd för marksänd digital-tv krävs 2006
- TV4 expanderar och skär ner
- Regeringen anklagas för att vilja stoppa lokal-tv
- Socialdemokrater vill ha regionalt förankrad tv
- Kraftig vinstökning för statliga Teracom
- Ny tv-kanal i Skellefteå
- Uppstickarkanal expanderar till Mexico och Europa
- Känd tv-personlighet i kristna högern: Döda Chavez!
- Räckvidd 220 länder. Intelsat köper Panamsat
- Fackförbund: skjut upp digital-tv
- Grekisk tv-avgift höjs med 30 procent
- Saddams dotter vill starta tv-kanal
- Birgersson och staten startar gemensamt bolag
- Ny redaktion gör Mediemagasinet
- Digitalradio förbereds i Brasilien – men utan DAB
- Nej tack till DAB i Frankrike
- Danmarks Radio vill stänga FM-nätet 2015
- Radio Luxembourg är tillbaka
- Telenor och BBC i DRM-samarbete
- Tyska europaradion sänder nu digitalt
- Ny public service-chef: Radions P1 politiskt snedvriden
- Radio Skellefteå – en populär lokalradio
- Även reklamradio tvingas stänga i Barsebäck
- Murdoch säljer Sky Radio
- ”Den kinesiska muren i etern” uppgraderas av franskt företag
- Anklagelse i kongressen: Nyhetskanalernas stödjer Bush
- Bolagsslaktare köper Kanal 5, Canal Plus och svensk reklamradio
- Ny boss för italiensk public service
- Premiärminister stämmer författare
- Svenska dagspressen - en lönsam bransch
- Avskaffande av reklamskatten kan gynna tidningarna
- Centern säljer tidningskoncern. Blir landets rikaste politiska parti
- Centertidning får statsstöd och spekulerar på börser
- DVD-inspelare når biljonbytegränsen
- Luften förstör dvd-film på två dygn
- Ljudkassetten närmar sig slutet
- Svenskarna oroas av våld och sex i media
- Seminarium om medier i mobilen
- Rapport: Minoritetsmedier i Göteborg
- Ny bok: Reklamens makt
- Ny studie: Informationsoperationer och mediers sårbarhet
- Citat som vi inte minns: Björn Rosengren

Nyhetsbrevet utkommer två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Epost till redaktionen: news@publicaccess.se
Om abonnemang och annat läs mer på
www.publicaccess.se

Ledaren: Att ge till de rika och ignorera de fattiga

I detta nyhetsbrev kan vi bl.a. läsa om hur bra det går för dagspressen. Samtidigt visar det sig att presstödet om en halv miljard kronor fortsätter att göda dessa flera av dessa företag. Centertidningarna visar sig vara en riktig guldkalv; medlemmarna slåss i dagarna om att köpa en bukett c-lokaltidningar. Utom huvudorganet Skånska Dagbladet, som lever gott på statsstödet som "malmötidning". Nu när s-tidningarna, trots kraftigt presstöd under åren, är så gott som borta utreds presstödet framtid.

I någon form lär presstödet finnas kvar, men kanske det är dags att fråga sig om papperstidningen är det ur miljö-, beredskaps- och informationssynpunkt effektivaste lokala mediet särskilt för de nya svenskar som snart utgör en femtedel av befolkningen. Den s.k. medieskuggan i våra större städer handlar nämligen inte om avsaknaden av lokala dagstidningar (som en del medieforskare envist verkar tro) utan att den icke-kommersiella lokala radion och televisionen i dessa områden inte får något som helst stöd av samhället.

Det borde inte vara partipolitiskt kontroversiellt att modernisera radiolagstiftningen och inte heller att använda en bråkdel av presstödet för att utveckla en lokalt förankrad radio och tv. Men klarar regeringen av den strukturella diskrimineringen i mediepolitiken?

television

Nya sändningstillstånd krävs för marksänd digital-tv 2006

Med undantag för public service-kanalerna upphör samtliga sändningstillstånd för marksänd digital-tv vid kommande årsskifte. Detta innebär att regeringen i höst måste besluta om nya sändningstillstånd för alla dessa kanaler fr.o.m. 2006 även för de som nyligen fått sina tillstånd. Regeringen kan förväntas förnya innevarande tillstånd, men har nu också möjlighet att öka kvaliteten i utbudet genom att ge helt nya aktörer sändningstillstånd.

TV4 expanderar och skär ner

- Kraftiga kostnadsminskningar

TV4:s nya ägare driver igenom en åtgärdsplan som ska sänka bolagets kostnader med 230 Mkr per år. 150 tjänster försvinner från företaget (som idag har 900 anställda) före årsskiftet. Enligt TV4:s VD Jan Scherman är personalnedskärningarna nödvändiga för att nå en bättre lönsamhet. De resultatförbättringar tv-bolaget visat i de senaste kvartalsrapporterna är uppenbarligen inte tillräckliga för TV4:s storägare riskkapitalbolaget Proventus och mediebolagen Bonnier och Schibsted. *Det finns inga områden på TV4 som inte berörs av de här åtgärderna. Vi behöver ta bort 230 Mkr i kostnader och de 150 tjänsterna är en del av det*, säger Jan Scherman som betecknar TV4:s ekonomi som alltför skör i dagsläget. TV4 utlovar bl.a. offensiva programinvesteringar i samtliga kanaler. *Exakt hur mycket mer pengar det blir beror på hur reklamkonjunkturen ut-*

vecklar sig, säger Jan Scherman. En ny företagsledning tillsätts för att driva koncernens strategiska frågor, men den kompletteras med en liten operativ affärsledning.

(DagensIndustri)

- Dokumentärkanalen sänds från Finland

TV4 Fakta lanseras i Sverige 15 september och sänder till en början tio timmar om dagen. Varje vardagskväll har kanalen ett bestämt tema på *primetime*. Måndagskvällarna ägnas åt historia, tisdagarna åt "crime". Medicin och mänskliga öden är onsdagarnas tema medan torsdagarna är vikta för teknik och framtid. Dokumentärkanalen kommer att drivas från Finland och planen är att sända den i fler länder än Sverige. I Finland är den högsta tillåtna reklamandelen, räknat per dygn av sändningstiden, 15 procent, mot 10 i Sverige. Via den finska utsändningen kommer kanalen också förbi de regler i Sverige som säger att ingen reklam får göras för öl, cider eller politiska budskap. *En viktig orsak till att vi startar kanalen i Finland är att vi vill bli ett nordiskt TV-företag. När man sänder över flera länder är det självklart att ha kanalen i det land som har regler som gäller för de flesta länder i Norden*, säger TV4s informationsdirektör Göran Ellung (Journalisten).

Dessutom utreds en utbyggnad av flerkanalssystemet och etablering av nya kanaler i de nordiska länderna. TV4 och TV2 Norge startar ett bolag, Nordic World, för att sköta försäljningen av företagens egna produktioner. Även produktioner från MTV3 i Finland säljs genom det nya bolaget som har sitt säte i Oslo.

- ”Lokal-tv” centraliseras alltmer

För att spara 20 miljoner vill TV4 Sverige förvandla sju av dagens ”lokala” stationer till ”satelliter” till större regionala stationer. Som huvudorter föreslås Luleå, Uppsala, Norrköping, Karlstad, Växjö, Göteborg och Malmö/Öresund. 20-25 redaktionella jobb försvinner om förslaget genomförs. Samtidigt som nedskärningarna ska göras kommer de regionala TV-stationernas sändningstid utökas, i enlighet med kraven i sändningsavtalet med regeringen. Där angavs bland annat att ett 30 min långt regionalt nyhetsprogram ska produceras och sändas varje vardag i alla 16 regionala områden. Vid årsskiftet byter Nyhetsmorgon namn till *Nyhetsmorgon med lokal-tv*, och det lokala materialet får en större plats i programmet med en egen nyhetshalvtimme från klockan 9.00 varje vardagsmorgon.

Enligt TV Sverige-ledningens förslag ska dock inte alla 16 orter producera ett sådant program. Istället blir det huvudorterna som gör de halvtimmeslånga programmen, medan satellitorterna endast ska leverera inslag till programmen. Men journalistklubben anser att förslaget strider mot TV4:s sändningsavtal med staten. Journalistförbundets ordförande Agneta Lindblom Hulthén säger till Journalisten att hon är mycket kritisk till de föreslagna nedskärningarna: *TV4:s ledning spelar ett högt spel. De kan inte vara omedvetna om att de fick tillståndet under andra premisser än de som nu föreslås gälla.*

Regeringen anklagas för att vilja stoppa lokal-tv

Nedläggning av lokala radio- och tv-nämnder och en förenkling av bidragssystemet för icke-kommersiell lokal programverksamhet är de huvudsakliga ändringar i danska radio- och tv-lagen som föreslås folketinget 5 oktober. Kulturministeriets förslag, är en del av medieavtalet mellan regeringen och Dansk Folkparti.

Den breda danska floran av lokala tv-stationer, som ger folk med samma intressen, lokalområde eller etnisk bakgrund möjlighet att komma till tals, kan komma att upphöra. *Regeringen vil hellere satse på amerikanske tv-serier og multinationale mediemoguler* skriver intresseorganisationen *Dansk Student TV Forening* i ett yttrande om förslaget. Detta försämrar villkoren för de lokala icke-kommersiella tv-stationerna de s.k. idébaserade stationerna.

I förslaget har också skisserats en försäljning av de lokala kanalerna till högstbjudande. *Køberne bliver med garanti ikke studenterforeninger, etniske hjemstavnsklubber eller små lokalsamfund, men derimod store koncerner med amerikanske penge i ryggen. Og så må man selv gætte, hvad for noget fjernsyn de amerikanske bagmænd ønsker, at der skal sendes*, säger föreningens ordförande Kenneth Wenzel.

Han pekar också på att de små tv-stationerna inte kan överleva om de ekonomiska stödet reduceras ytterligare. Pengar ur bidragspotten för lokalradio och tv har istället gått till att ersätta kommersiella radiostationer som tvingas byta frekvens, på den Zentropastödda medieskolan Station Next och på administrationskostnader för Radio- och tv-nämnden.

Socialdemokrater vill ha regionalt förankrad tv

Partiets medietalesman Mogens Jensen säger att man kommer att föreslå att de åtta tv-stationerna i danska TV2-regionerna får en självständig regional digitalkanal. *I en mere og mere globaliseret verden er det vigtigt med regionalt fjernsyn. Og efter kommunalreformen vil der også blive mere fokus på det regionale arbejdsmarked, kulturliv og den regionale politik*, säger Mogens Jensen till TV/Midt-vest. Han understryker att regionerna skall få en större andel av licensmedlen. Han motsätter sig DR:s planer på att producera regionala program, men utesluter inte att DR efter en privatisering av TV2 kan komma att ta över de regionala stationerna. (TV-Nyt)

Kraftig vinstökning för statliga Teracom

Halvårsrapporten visar på en resultatförbättring på 210 procent. Om två veckor släcks det gamla analoga nätet helt på Gotland och 2008 måste hela Sverige se på digital-tv. Det har drivit på både intäkterna och förbättrat resultatet för Teracom. Resultatet för utsändningarna har ökat med 65 procent under första halvåret, jämför med samma period förra året. *- Vi har fått bättre avtal med tv-bolagen och kan ta mer betalt än tidigare*, säger Christer L Lundin, informationschef på Teracom.

Operatören Boxer, som ägs till 70 % av Teracom, är en annan guldgruva och ger nu en vinst på 43 miljoner kronor till Teracom. En förklaring till det goda resultatet är att Teracom är ensamt om att sända marksänd digital-tv vilket också Post- och Telestyrelsen har

påpekat. Storkunden SVT lever dock under lagen om offentlig upphandling. Teracom står därmed öppen för konkurrens om att sända marksänd digital-tv. (Resume)

Ny tv-kanal i Skellefteå

Det lokala kabelsändarföretaget Active TV gick i graven efter många års verksamhet. Nu har istället TV Skellefteå (TVS) har fått lokalt sändningstillstånd och har startat medlemsvärkning inför sändningsstart 2006. Man samverkar med den lokala radion Radio Skellefteå och planerar ett nyhetsblock som skall sändas 17.30 och föreningssändningar. På sikt hoppas man kunna nå ut till alla hushåll i kommunen via marksänd digital-tv. Kontakt: Bosse Löfbom 070-6973592.

<http://www.goldtown.se>

Uppstickarkanal expanderar till Mexico och Europa

Mexikanska tittare kan snart se Telesur den satellitkanal som backas upp av Venezuela och andra latinamerikanska regeringar, men som har mött hårt motstånd av Vita Huset. Telesurs chef Aram Aharonian förhandlar just nu med mexikanska kabelbolag. Han säger att man planera utöka räckvidden även till Storbritannien, Spanien, Italien, Mellersta östern och Ryssland. (Radio Netherlands)

<http://www.telesur.tv/net/>

Känd tv-personlighet i kristna högern: Döda Chavez!

En av USA:s mest kända TV-evangelister *Pat Robertson* har i ett program på the Christian Broadcast Network föreslagit att amerikanska agenter lönmördar presidenten Hugo Chavez för att förhindra att Venezuela blir en plattform för kommunistisk infiltration och muslimsk extremism. "It's a whole lot cheaper than starting a war ... and I don't think any oil shipments will stop." sade Robertson. En officiell teologisk granskningsgrupp är kritisk och anser uttalandet vara "chilling." (Boston Globe)

Räckvidd 220 länder.

Intelsat köper Panamsat

Intelsat köper Panamsat, världens största distributör av satellit-tv, för 3,2 miljarder dollar och blir världens största kommersiella satellitoperatör. I och med förvärvet kontrollerar Intelsat 53 satelliter mot tidigare 28 och kan erbjuda täckning i fler än 220 länder. Satellitföretagen försöker växa för att kunna erbjuda tv, bredband och datatjänster i syfte att öka

sina resultat. Under fjolåret trefaldigades värderingen av satellitföretag i samband med fusioner, enligt en sammanställning av Bloomberg News. Efter uppköpet finns bara två till stora operatörer SES Global i Luxemburg med 35 satelliter och Eutelsat med 23. Övriga har tio eller färre antal satelliter. En analytiker skriver i New York Times att det finns tre dussin satellitoperatörer på världsmarknaden, vilket är alltför många. Transoceanica och transkontinentala fibernätverk kan oftast vara betydligt billigare än satellit. För att kunna vidga marknaden måste satellitoperatörerna erbjuda sina tjänster till utvecklingsländer och inte satsa allt på täckning av de rikaste marknaderna i Nordamerika, Europa och delar av Asien.

(New York Times)

Brittiskt fackförbund: skjut upp övergången till marksänd digital-tv

Fackförbundet GMB med 700.000 anslutna säger att dess medlemmar i olika delar av landet klagar över styrkan, kvaliteten och driftsäkerheten för den signal de tar emot genom digitalboxen för det marksända nätet – *Freeview*. Signalen är ofta mycket svag. En del har tvingats lägga ut £250 för att sätta upp nya tv-antennar. Många har retat sig på att innan man gick över till Freeview fick veta att mottagningen skulle bli perfekt. En del medlemmar har återgått till att ta emot de analoga sändningarna och en del har istället valt alternativen satellit eller kabel även om detta kostar mer. Medlemmarna vill nu att förbundet begär att regeringen beslutar att det analoga nedsläckningen sker först när det finns tillräckligt bra signal och kanske inte som planerat redan 2008. GMB vill ha flera försök innan allt fastställs. <http://www.gmb.org.uk>

Grekisk tv-avgift höjs 30 procent

Regeringen föreslår parlamentet att radio- och tv-licensen höjs med 12 euro per år. Det statliga ERT som hittills har finansierats med en av de lägsta licenserna i Europa (38.80 euro per år) ligger numera långt efter de privatägda tv-kanalerna i publikräckvidd. Man har även för avsikt att skapa tre nya statliga marksända digitala tv-kanaler; en för sport, en för film och en som sänder program för blinda och döva.

Saddams dotter vill starta tv-kanal

Raghad, dotter till tidigare presidenten i Irak Saddam Hussein, har som avsikt att starta en satellitkanal i Jordanien som skall ta upp de "positiva" aspekterna i hennes fars liv skriver

kuwaitiska tidningen Al-Watan, som anses ha goda källor. Kanalen skall sända tolv timmar om dygnet och engagera mediefolk som tidigare arbetat inom Ba'thistpartiet. (MENA news agency/ BBC Monitoring)

Birgersson och staten startar bolag

Labs2 och Rymdbolaget startar *Space Media Network AB* för att erbjuda marknadens aktörer distribution och stöd för högupplösande video och ip-tv i dagens och framtidens bredbandsnät.

Tillsammans med det starka intresset för ip-tv och HDTV bland slutkonsumenterna kombinerat med den höga svenska bredbandsutbyggnaden kan SMN uppdragsgivare skapa mycket intressanta mediaprodukter. Säger Jonas Birgersson, VD på Labs2.

Ny redaktion gör Mediemagasinet

3 november är SVT:s Mediemagasinet tillbaka i rutan. Åtta halvtimmesprogram är planerade. Ola Sandstig fortsätter som programledare. Han ska arbeta med en nästan helt ny redaktion. Ny redaktör för programmet blir Lena Laurén. (Journalisten)

radio

Digitalradio förbereds i Brasilien

– men utan DAB

26 september startar digitala provsändningar via tolv radiostationer. Kommunikationsminister Hélio Costa har tillkännagett att sändare finns i de största städerna inkluderande Sao Paulo och Rio de Janeiro. Testerna är förberedelse för den definitiva starten för digitalradio i landet i början av nästa år. Både det system som används i USA (IBOC) och det globala DRM kommer att användas (Dock inte DAB). Man beräknar att kostnaden för en radiostation att övergå till digitalt sändningssystem är US\$61,000 - 81,000.

Nej tack till DAB i Frankrike

Frankrikes fyra största radiobolag – public service Radio France och de tre kommersiella nätverken NRJ, RTL och Lagardère - har gemensamt avvisat DAB-tekniken eftersom den anses föråldrad, ineffektiv och för dyr. Bolagen som tillsammans har mer än 70 % av radiolyssning i landet menar att Digital Video Broadcasting (DVB-H) och Digitale Radio Mondiale (DRM) är de två mest relevanta digitala sändningsteknikerna. Bolagen pekar på

den omoderna Mp2-kodningen som kräver en hög bitrate för att kunna ge ett bra ljud som ett huvudproblem. DRM är här tio gånger effektivare och DVB-H sex gånger effektivare än DAB. En typisk radiokanal i god kvalitet använder för DRM 25 kHz och för DVB-H 39 kHz medan DAB tar hela 250 kHz. På kostnadssidan är skillnaderna ännu mer slående. Det är t.ex. 143 gånger billigare för radiostationer att sända i DVB-H än i DAB. (Radio-Nyt)

Danmarks Radio vill stänga

FM-nätet 2015

Paul Samsøe i Danmarks Radios teknikstab föreslår att FM-nätet stängs om tio år. Innan dess förväntar sig DR att Danmark får vidgat frekvensutrymme i form av ytterligare en mux. Dessutom att det får göras försök med kommersiell DAB-radio i L-bandet i köpenhamnsområdet som kan täckas med sändarräckvidd om 15 km. (Radio-Nyt)

Radio Luxembourg är tillbaka

Efter en längre tids tester startar 12 september välkända Radio Luxembourg åter reguljära engelska sändningar på kort- och mellanvåg, men nu digitalt (DRM). Man kan redan höra program via webbradio på www.radioluxembourg.co.uk

Telenor och BBC i DRM-samarbete

Norges motsvarighet till Teracom Telenor-ägda Norkring har träffat avtal med BBC World Service om digitala kortvågssändningar med DRM från sändarstationen i KvistsØy i Norge till Centraleuropa. *For us this is an exciting partnership with one of the world's leading broadcasters. The BBC is a driving force within DRM, and contributes to set the standard for the future role of shortwave*, säger marknadschefen för Norkring, Per Maltun.

Tyska europaradion nu digitalt

Deutschlandradio har nu slutgiltigt övergått från analoga till digitala sändningar (DRM) för sin långvågssändare i Zehlendorf på 177 kHz och mellanvågssändaren i Berlin-Britz på 855 kHz. Man behåller 990 kHz som AM eftersom här sänds bl.a. väderleksrapporter för sjöfarten. (Radio Netherlands)

Ny public service-chef:

Radions P1 politiskt snedvriden

Kenneth Plummer, som nyligen tillrätt posten som generaldirektör för Danmarks Radio, har

redan kommit med en rad förslag på public service-företagets framtid och en del kontroversiella uttalanden, skriver Berlinske Tidende. För att öka kanalens trovärdighet vill Plummer ändra på journalistiken i P1 som han anser vara politiskt snedvriden – till vänster. Det vill Plummer ändra på. Dessutom behård ekonomistyrning och även nedskärningar i personalstyrkan kan bli aktuella. DR ska satsa på fler nischade kanaler, troligen blir den en historie- och dokumentär kanal men även en barnkanal kan bli aktuell. Dock inte någon 24-timmars nyhetskanal – danskarna får sitt nyhetsbehov tillfredställt via Internet och mobiltelefonen. Däremot ska DR:s TV-nyheter 18.30 utvecklas till landets dominerande nyhetsprogram.

Radio Skellefteå

– en populär lokalradio

En nyligen genomförd lokal lyssnarundersökning av Euniq'em, visar att en av fyra deltagare lyssnade på Radio Skellefteå minst 5 minuter en normaldag. Det är inte illa för en närradiokanal i landet. Radio Skellefteå fick 27,3 % av detta lyssnade i kommunen. SR P1 fick 20,7, SR P2 5, SR P3 16,6, SR P4 44,1, Rix FM 28,4, Mix FM 17,7 och Lugna Favoriter 22,5%. I enkäten visar det sig att åldersfördelningen ganska jämn, med att den yngsta gruppen mer trogna som radiolyssnare. RUAB:s senaste undersökning gav närradios standardsiffra 3%. vilket speglar det faktum att skellefteborna ser radiostationen som lokalradio inte närradio. Föreningen *Goldtown Radio* har tre sändare: Skellefteå FM 89,7 - Jörn 91,5 - Bygdsiljum 95,0 MHz.

<http://www.goldtown.se>

Även reklamradio tvingas stänga i Barsebäck

Förra året utförde PTS tillsyn på MixMegapols huvudsändare för Malmö 106,1 MHz (placerad på Barsebäcks kärnkraftverk), och upptäckte då att begränsningen i specificerad riktning överskred den högst tillåtna sändareffekten enligt gällande tillståndsvillkor. PTS påtalade då detta för SBS Radio. I sommar besökte PTS åter sändarplatsen. Mätningarna visade även denna gång att de inte följde gällande tillståndsvillkor. Som SBS Radio senare meddelade att man inte kunde uppfylla på den nuvarande antennplatsen. Därför förelägger nu PTS att sändningar på 106,1 MHz skall upphöra senast 12 september. Följs inte föreläggandet, finns ett vite om 100.000 kronor. (OnAir)

Murdoch säljer Sky Radio

Sky Radio länge betraktat som en succé inom holländsk radio ses inte längre som en tillgång och dess ägare New Corp tänker sälja radiobolaget för en uppskattad summa om 200 miljoner pund. I försäljningen kommer att ingå radiostationer i Danmark och Tyskland. Enligt uppgift i *The Times*, som också ägs av News Corp, tror Rupert Murdoch att digitala musikspelare tar lyssnare från radiomediet och på lång sikt är radio en osäker mediesatsning. Sky Radio har under två år gått från en marknadsandel om 13.5 % till 9 % i Nederländerna med sitt non-stop musikformat utan diskjockeys. (Radio Netherlands)

”Den kinesiska muren i etern”

uppgraderas av franskt företag

Reportrar utan gränser fördömer Kina som nu börjar störsända *Sound-of-Hope*, Med sin "Great Wall of the airwaves." ökar Peking sin kontroll över både etern och Internet säger pressfrihetsorganisationen. *Sound-of-Hope* i San Francisco sänder fyra timmar om dagen till Kina. Sedan i juni har betydande störsändningar noterats i många kinesiska städer. Liknande störsändningar har tidigare rapporterats av Voice of Tibet (baserad in Norge), BBC World Service, Voice of America och Radio Free Asia. Tack vare sändarutrustning som levererats av det franska företaget Thalés har regimen kunnat förbättra sin storkapacitet och effektivt stoppat kortvågssändningar från radiostationer i Europa och Centralasien. (Reporters without borders)

Anklagelse i kongressen:

Nyhetskanalernas stödjer Bush

Kongressmannen John Conyers (Dem) ledande i representanhusets justitieutskott, säger att de stora mediebolagen, särskilt nyhetskanalerna i kabel, ger stöd åt Bush-regeringen Conyers baserar sin övertygelse på en studie av hur *Congressional Research Service* (motsvarar Riksdagens utredningstjänst) bearbetar nyhetskanalernas bevakning av viktiga och centrala nyheter för att ge kongressledamöterna underlag för lagförslag och utskottshearings. Conyers anklagar nyhetskanalerna för att ge utrymme åt kändisnyheter och triviala nyhetsinlag samtidigt som man i stort ignorerar nyheter som kan sätta Bushregeringen i dålig dager. *All you need to do is turn on the television, open up the paper, or listen to the radio to appreciate the extent our so-called 'fourth estate' has fallen*, sade Conyers. *We have turned from breaking stories like Watergate and the Iran-*

Contra scandal to celebrity journalism.
(Broadcasting&Cable)

radio + tv

Bolagsslaktare köper Kanal 5, Canal Plus och svensk reklamradio

1989 startades Nordic Channel av träpatronen och före detta boxaren Matts Carlgren som gått in med sina MoDo-miljoner. 1991 tog det luxemburgbaserade SBS Broadcasting över och kanalen bytte namn till Kanal 5. SBS Broadcasting driver ytterligare 16 tv-stationer, 21 betalkanaler och elva radio-stationer i nio olika länder. Nyligen köpte SBS även den nordiska delen av Canal Plus. Till-sammans med Bonniers driver man bl.a. reklamradio-nätverken Mix Megapol, Radio City, the Voice och Vinyl.

En av världens största investeringsfonder, amerikanska Kohlberg Kravis Roberts & Co (KKR), tar tillsammans med europabaserade fonden Permira nu över alla dessa radio- och tv-kanaler. Köparna betalar 1,7 miljarder euro kontant och övertar dessutom SBS skulder. Det innebär att SBS värderas till 1,9 miljarder euro, motsvarande 18 miljarder kronor.

KKR är ett av världens största riskkapitalbolag inriktat på onoterade företag. Under de senaste 30 åren har KKR köpt företag för mer än 1.000 miljarder kronor. Henry R Kravis är känd som en skoningslös bolagsslaktare och som hjärnan bakom fenomenet *leveraged buyout*, det vill säga uppköp av företag genom aggressiv skuldsättning. KKR har sällan betalat mer än tio procent av sina investeringar med egna pengar. Det har bland annat investerat i lek-sakskedjan Toys'R'Us och oljebolaget Texaco, men är nybörjare på mediemarknaden. I boken och filmen "Barbarians at the gate" beskrivs KKR som en skoningslös affärsmaskin. Bolaget söker strategiskt upp billiga företag med starka kassaflöden, som sedan får genomgå svidande stålbad. Personal och kostnader bantas och olönsam verksamhet säljs ut.

SBS Broadcasting framhåller att det inte kommer att bli några förändringar vare sig för personalen eller i programutbudet. Kanal 5 har under de senaste åren profilerat sig som en ren underhållningskanal och tagit marknadsandelar från de båda andra kommersiella kanalerna på

den svenska marknaden, TV3 och TV4. Övergången till digital teve kommer att ytterligare öka Kanal 5:s marknadsandelar.- *Det här är ett tecken på att den nordiska tevemarknaden är het. Norden växer snabbare än övriga Västeuropa och teve tar marknadsandelar från andra traditionella medier*, säger Stefan Nelson, medieanalytiker på Standard & Poor's. (Dagens Industri, Dagens Nyheter m.fl.)

Ny boss för italiensk public service

Claudio Petruccioli heter den italienska public service-koncernen RAI:s nya ordförande. Han blev vald med acklamation av den parlamentariska kontrollkommittén. Petruccioli som har journalistisk bakgrund har bl.a. varit senator för DS (center-vänster) då han var aktiv i den första frekvensomläggningen för radio och tv. (European Broadcasting Union)

Rekordvinst för Europas största radio- och tv-bolag

De stora mediekoncernerna redovisar rekordresultat och Europas största, RTL, är inget undantag. Det luxemburgbaserade bolaget äger helt eller delvis 31 tv-kanaler och 33 radio-stationer i tio olika länder. Halvårsresultatet visar ett plus på 2,85 miljarder kronor. Detta trots att intäkterna sjunkit något sedan ett år. Det är framför allt goda siffror M6 i Frankrike, brittiska Channel Five och Antena 3 i Spanien. RTL äger nu helt Kanal 5 och har stärkt sina positioner i Portugal och Ryssland. (Kampanje)

allmänt

Premiärminister stämmer författare

Italiens premiärminister och mediemogulen Silvio Berlusconi stämmer en brittisk författare, David Lane, för förtal. David Lane, som krävs på ett skadestånd om 1 miljon euro, har skrivit den avslöjande boken *Berlusconi's Shadow - Crime, justice and the pursuit of power* som handlar om Berlusconis liv och karriär, om maffian, korrruptionen och den organiserade brottsligheten i Italien. Även den italienska förläggaren som gav ut boken tidigare i år stäms. Berlusconi har ännu inte angett konkreta skäl för stämningen. Den engelska förläggaren, Penguin Books, har marknadsfört boken som "en granskning av den mörka undersidan i Italien i dag".

David Lane, som själv har bott i Italien i 20 år,

säger till L'Unità. *Folk som köper boken är nog redan kritiska. 62 år gammal vill jag hellre ut och titta på fåglar, men nu är jag tvingad att fortsätta med Berlusconi.* David Lane har i flera år skrivit för tidskriften The Economist, som 2001 skrev att Berlusconi »var oförmögen att leda Italien». Italienska pressen har kallat boken ett mästerverk i undersökande journalistik och författaren menar själv att Berlusconi får mycket svårt att vinna detta rättsfall. *Boken är baserad på fakta, fakta och åter fakta,* säger David Lane till tv-stationen Antenna Sud. Lane menar att Berlusconi har en klar strategi: *Han är rik och han har råd. Genom att stämma sänder han en tydlig signal till journalister, som överväger att skriva något kritiskt.* (MediaGuardian, Politiken)

Tema : Svenska dagspressen

Pressen en lönsam bransch

Under 2004 förbättrades dagstidningarnas lönsamhet enligt Presstödsnämndens årliga genomgång av branschens ekonomi. Även för de så kallade andratidningarna, som erhåller driftstöd, är resultatet generellt bättre än för 2003. Totalt sett hade dagstidningsbranschen intäkter, inklusive presstöd, på 18,3 miljarder. Lokalt samarbete har lättat på kostnadstrycket för många av dem. Bäst gick det för de större tidningsföretagen i landsorten. Problem med ekonomin fanns främst hos storstädernas morgontidningar, i Stockholm främst på grund av konkurrens från gratistidningar, egna och andras. Kvällspressen däremot presterade goda resultat.

Sju tidningar slog lönsamhetsrekord under 2004: *Aftonbladet, Dalslänningen, Gävle Tidningar, Lokal-tidningar i Västergötland, Provinstidningen Dalsland, Småläningen och Tidningen Ångermanland.* Utsikterna för 2005 bedöms överlag som goda. Hela rapporten kan läsas på <http://www.presstodsnamnden.se>

Avskaffande av reklamskatten kan gynna tidningarna

Den socialdemokratiska riksdagsgruppen har nu bestämt sig för att avskaffandet av reklamskatten, som riksdagen beslutade om redan 2002, nu bör inledas. Beslutet att ta bort reklamskatten togs av riksdagen 2002, men med förbehållet "när statsfinanserna så tillåter". Sedan dess har regeringen inte preciserat när den processen skulle påbörjas, men efter den

senaste tidens utspel om för-bättrad ekonomi och utrymme för andra skattesänkningar var det inte oväntat att beskedet om reklamskattens avskaffande skulle komma redan under hösten.

Intresseorganisationer som Tidningsutgivarna, Sveriges Tidskrifter och Journalistförbundet har länge drivit kampanj mot reklamskatten, som snedvridit konkurrensen - dels mellan olika medieformer, eftersom radio/TV inte har reklamskatt, dagspress har fyra procent och tidskrifter elva procent, dels mellan journalistiska medier och direktreklam, som är helt skattebefriad. När reklamskatten helt ska vara avskaffad är inte känt. (Journalisten)

Centern säljer tidningskoncern, blir landets rikaste politiska parti

Nio budgivare har lämnat in anbud på koncernen Centertidningar. Priset väntas bli över en miljard kronor. I princip alla mediekoncerner i Sverige, inklusive Bonnier AB, och jättarna i Norge och Finland förväntas vara bland budgivarna. Centertidningar redovisade förra året en vinst före finansnetto på 80 miljoner kronor. 700 personer är anställda inom koncernen, som består av tio lokal-tidningar. (Journalisten)

Centertidning får statsstöd och spekulerar på börserna

Centerns Skånska Dagbladet, som inte ingår i koncernen Centertidningar, köper konkurrenter, rabattkrigar, driver resebyrå och spelar på börserna med skattebetalarnas pengar. I fjol tjänade företaget lika mycket på spekulation med presstödspengar som på tidningsdriften. Skånskan fick i fjol 73 miljoner av staten, har köpt aktier och värdepapper för 128 miljoner och tjänade i fjol tio miljoner på börserna. Skånska Dagbladet har maximalt presstöd eftersom redaktionen ligger i "storstaden" Malmö. Men bara var 50:e Malmöhushåll har Skånskan.

Skånskan är en mycket rik tidning: den har ett eget kapital på 117 miljoner kronor, äger fastigheter taxerade till 33 miljoner, aktier för 63 miljoner och räntepapper för 61 miljoner. Om inte ledningen spekulerat bort 45 miljoner åren 2000 - 2002 hade den varit ännu rikare. Sedan presstödet infördes 1972 har Skånskan fått i runda tal två miljarder i dagens penningvärde av skattebetalarna. Skånskan har en särställning i bidragsligan och får lika mycket presstöd som det fem gånger större Svenska Dagbladet. Det är resultatet av en presspolitisk

uppgörelse mellan socialdemokraterna och centern. De skapade ett särskilt stort stöd för andratidningar i storstäder. Avsikten var att gynna Arbetet och Skånskan, andra- och tredjetidning i Malmö efter Sydsvenskan. Att även moderata Svenska Dagbladet kom att gynnas var en bieffekt som de fick stå ut med.. (Resume)

* * *

DVD-inspelare når biljonbytegränsen

Hitachi gör sin debut i dvd-inspelningsligan med en maskin med dubbla 500 gigabyte hårddiskar. Inspelaren har möjlighet att spela in två digital, högupplösta program samtidigt. Terabyte-modellen ska kosta 16,000 kronor i Japan. Problemet blir att bränna över programmen till de dvd-skivor som finns idag. De rymmer i tvålager-utförande endast 8,5 Gb. Vill man ha kvar högupplösningseffekten får man spara programmen på spelarens hårddisk. I höst kommer Toshiba med de första spelarna som klarar det nya dvd-formatet HD-DVD. Nästa år presenterar Sony sin standard Blu-ray som Hitachi har anslutit sig till. (Ny Teknik)

Luften förstör engångs dvd-film

Film på dvd med bästföredatum och kort hållbarhet är en affärsidé som ska prövas av den japanska stora bok- och skivhandelskedjan Nippan. För ca 40 kronor ska det vara möjligt att köpa en dvd-film som i kontakt med luften blir ospelbar två dygn efter att den har tagits upp ur sin förpackning. Men även i försäljningsledet blir det viktigt att hålla reda på datummärkningen. Ett år ska en skiva hålla sig färsk och spelbar i obruten förpackning. (Ny Teknik)

Ljudkassetten närmar sig slutet

På en marknad som dominerades av vinylskivor och bandspelare med öppna rullar skapade Philips ljudkassetten utan att ta royalty på patentet. När nu folk kunde spela in musik själva fruktade musikindustrin att kassetten skulle ta död på musiken (*Känns det igen?*). Det var 40 år sedan världsproduktionen av ljudkassetter kom igång och i mitten på 80-talet nådde produktionen sin höjdpunkt med 900 miljoner kassetter sålda per år och 54 % av all musikförsäljning. Men har nu försäljningen gått in på sitt slutvarv. Keith Joplin forskningschef hos IFPI säger att i Turkiet säljs ännu 88 miljoner kassetter per år och i Indien 80 miljoner vilket motsvarar halva musikförsäljningen i dessa länder. I Saudiarabien hand-

lar det om hela 70 %. Snart återstår dock av ljudkassetten enbart de numera väl inarbetade minnena i åtminstone i engelska språket; *fast forward, rewind, record* och *pause*. (BBC)

Svenskarna oroas av våld och sex i media

Enligt en ny studie anser en klar majoritet av svenska folket att våld, sex och pornografi i media har en negativ påverkan på barn och unga. Oron för sex och pornografi i media är i dag större än för våld och gäller främst att barn och unga får en förvriden verklighetsuppfattning. Det framgår av de frågor som Medierådet och Nordicom ställt till 3000 personer 15-85 år. En jämförelse med år 2000 visar att det skett en förändring i framför allt ungas attityder till medievåld. I dag tror fler unga att medievåld påverkar negativt. <http://www.medieradet.se/>

Seminarium om medier i mobilen

Medievärlden 2020 bjuder in till seminarium: *Mobila tjänster och medier i mobilen*. Vilken typ av innehåll ska fylla framtidens mobiler, och i vilken mån kan de komplettera eller ersätta andra medieformer? Blir det något giftermål mellan telekomindustrin och mediebranschen? Onsdag 7 september kl 14-16 på JMK, Karlavägen 104 i Stockholm

Medievärlden 2020 är ett forskningsnätverk som syftar till att ur ett mångvetenskapligt perspektiv analysera medieutvecklingen . <http://www.mkv.mh.se/mv2020/>

Lästips:

Rapport:

Minoritetsmedier i Göteborg

Nazem Tahvilzadeh på Förvaltningshögskolan Göteborgs Universitet har författat rapporten *Minoritetsmedier i Göteborgs stad – en studie om integration, makt och icke-beslut i stadspolitiken*. Rapporten handlar om den integrationspolitiska inriktningen på det lokala planet. Den specifika fråga som granskas är hur staden förhåller sig till de media som produceras av och för invandrarminoriteter i staden. Det visar sig att Göteborg saknar en formulerad policy för relationen till minoritetsmedia trots att kommunalt stöd förekommer i olika former.

Rapporten (111 sid) kan beställas på <http://www.spa.gu.se/>

Reklamens makt

Ny bok av professor Karl Erik Gustafsson. Handlar om växelverkan mellan reklam och medier som skapar massmedier och om vikten av att i denna växelverkan inte skada allmänhetens förtroende för massmedierna, vilket är ett påtagligt problem vid egenreklam, sponsring, produktplacering och andra former av s.k. inbäddad marknadsföring.

Även statsmakternas roll i massmedieutvecklingen uppmärksammas. (Studieförbundet Näringsliv & Samhälle)

Ny studie:

Informationsoperationer och mediars sårbarhet

I rapporten pekar Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF) på risken för att medierna i dagens medielandskap kan utnyttjas genom så kallade informationsoperationer för att avsiktligt vilseleda läsare, lyssnare och tittare. Det kan t ex röra sig om teknisk manipulation, falsk information eller virusattacker som är direkt eller indirekt riktade mot medierna. Okunskapen om, och den låga prioriteringen av skydd mot informationsoperationer kan resultera i att förtroendet för medierna som viktiga och trovärdiga informationsbärare minskar. Med denna studie vill SPF fördjupa och bredda kunskapen om medieföretagens sårbarhet inom området informationsoperationer och därigenom bidra till en ökad krishanteringsförmåga. Studien kan laddas ner från <http://www.psycdef.se>

Citat som vi inte minns:

Alla som bryr sig om allmän-TV:s överlevnad måste bli djupt bedrövade att se hur en socialdemokratisk mediepolitiker vill överlämna miljardbelopp till finansmagnaterna Stenbeck, Wallenberg och Carlgren.

Public servicekoncernens dåvarande ordförande Björn Rosengren i DN Debatt 1990 om statssekreteraren Sverker Gustafsson, som inte delade Rosengrens åsikt om att en av SVT:s kanaler borde reklamfinansieras. Rosengren är numera väl avlönad "Senior advisor" i stenbeckskoncernen.

Ideosphere © 2005